

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/75/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516201902
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:1516201902.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka v spore žalobkyne: X. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., I. XXXX/X, zastúpená Advokátskou kanceláriou Law Service, s.r.o., so sídlom Zvolen, Stráž 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovaným: 1/ X. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. - L., X. L. XX, 2/ MH Invest, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 44/A, IČO: 36 724 530, zastúpený: JUDr. Allan Böhm, advokát Advokátskej kancelárie Böhm & Partners, so sídlom Bratislava, Jesenského 2, 3/ J., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., Z. F. XXXX/XX, 4/ F. F. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. - I., K. XXXX/XX, 5/ M. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. 8, X. G. O. XXX/X, G. republika, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, za účasti intervenienta na strane žalovaných: MH Invest II, s. r. o., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 100, IČO: 50 021 150, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária Maruniak & Partners s.r.o., so sídlom Bratislava, Konventná 6, IČO: 53 682 581, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 29. januára 2020, č. k. 12C/112/2016-358 a uzneseniu z 29. januára 2020 č. k. 12C/112/2016-356, taktó

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaným 1/ až 5/ nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.
- III. Intervenientovi MH Invest II, s.r.o. na strane žalovaných 1/ až 5/ priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
- IV. Odvolanie žalobkyne proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo dňa 29. 01. 2020 č. k. 12C/112/2016-356 odmieta.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom z 29. januára 2020, č. k. 12C/112/2016-358 z zamietol žalobu. Žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinná zaplatiť žalobkyňa s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Žalovanému 1/ a žalovaným 3/ až 5/ náhradu trov konania voči žalobkyňi nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 137, § 228 ods. 1, 2 CSP, § 46 ods. 1, § 123, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133 ods. 1, 2, § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov.

3.1. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 12. 02. 2016 domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. L., obec Z., okres Z., zapísaných Okresným úradom Z., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcely registra „E“ parc. č. 517/2 - orná pôda o výmere 552 m², parc. č. 518 - trvalý

trávnatý porast o výmere 1636 m², parc. č. 520 - orná pôda o výmere 957 m² a parc. č. 517/1 - orná pôda o výmere 68 m². Žalobkyňa doručila návrh na zmenu žaloby z 20. 12. 2018, ktorou sa domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa bola podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „C“ parc. č. 520/537, ostatná plocha o výmere 552 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/535, ostatná plocha o výmere 1133 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/536, ostatná plocha o výmere 503 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/538, ostatná plocha o výmere 957 m², všetko v podiele 1/2, všetko k. ú. L., obec Z., okres Z., ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy z 10. 10. 2016, č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho a aby súd určil, že žalobkyňa je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 517/1, orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2, v k. ú. L., obec Z., okres Z..

3.2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 15. 07. 2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanými ako predávajúcimi, žalovaní od zmluvy odstúpili, čo nezdôvodnili. Vychádzajúc z obsahu zmluvy nemohli od zmluvy odstúpiť. Návrh na zmenu žaloby odôvodnila tým, že došlo k vyvlastneniu pozemkov a pre vyplatenie náhrady za vyvlastnenie musí preukázať, že bola ku dňu vyvlastnenia vlastníkom pozemkov. Pozemok parc. č. 517/1 - orná pôda o výmere 68 m² nebol vyvlastnený.

4. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 12C/112/2016-317 z 2. septembra 2019 pripustil zmenu žaloby v znení: „Súd určuje, že žalobca bol podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „C“ parc. č. 520/537, ostatná plocha o výmere 552 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/535, ostatná plocha o výmere 1133 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/536, ostatná plocha o výmere 503 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/538, ostatná plocha o výmere 957 m², všetko v podiele 1/2, všetko k. ú. L., obec Z., okres Z., ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy z 10. 10. 2016, č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho. Súd určuje, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 517/1, orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2, v k. ú. L., obec Z., okres Z.“

5. Pôvodne boli ako žalovaní označení: X. V., nar. XX. XX. XXXX a T. V., nar. XX. XX. XXXX. Na návrh žalobkyne súd prvej inštancie uznesením č. k. 12C/112/2016-92 z 29. októbra 2018 pripustil, aby do konania na strane žalovaných 1/ a 2/ pristúpil ako žalovaný 3/ MH Invest, s.r.o., so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 44/A, IČO: 36 724 530. Po podaní žaloby žalovaná 2/ zomrela dňa XX. XX. XXXX a súd uznesením č. k. 12C/112/2016-313 z 4. júna 2019 rozhodol tak, že pokračuje v konaní s právnymi nástupcami a na miesto žalovanej 2/ T. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. L. XX, Z. - L., zomrelej XX. XX. XXXX koná s jej dedičmi: J. X. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. - L. - sídlisko, Z. mieru XXXX/XX, F. F. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. - I., K. XXXX/XX, M. G., nar. XX. XX. XXXX, X. 8, X. G. hájem XXXX, G. republika.

6. Súd prvej inštancie uznesením na pojednávaní dňa 29. 01. 2020 vylúčil na samostatné konanie - konanie o určenie, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“, parc. č. 517/1 orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2 v kat. úz. L., obec Z., okres Z. zapísaná na LV č. XXXX.

7. Z vykonaného dokazovania zistil, že medzi žalobkyňou (kupujúcou) a žalovanými X. V. a T. V. (predávajúcimi) bola dňa 15. 07. 2015 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. E., obec E., okres Z., zapísaných na LV č. XXXX Okresným úradom Z., katastrálny odbor, parcely registra „E“ parc. č. 517/2 - orná pôda o výmere 552 m², parc. č. 518 - trvalý trávnatý porast o výmere 1636 m², parc. č. 520 - orná pôda o výmere 957 m², parc. č. 517/1 - orná pôda o výmere 68 m² za kúpnu cenu 3 052,35 eura. Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor doručený dňa 17. 07. 2015. Predávajúci od kúpnej zmluvy odstúpili. Žalovaní X. V. a T. V. ako predávajúci spornú nehnuteľnosť - KN „E“ parc. č. 517/2, parc. č. 518 a parc. č. 520 previedli kúpnu zmluvou na spoločnosť MH Invest s.r.o., so sídlom Bratislava, Trnavská cesta 100, za kúpnu cenu 27 062,73 eura, svedčí o tom kúpna zmluva, aj výpis z LV č. XXXX, kde bola spoločnosť MH Invest s.r.o., zapísaná ako vlastníčka parciel registra „C“ parc. č. 520/36, parc. č. 520/537 a parc. č. 520/538 v podiele 1/1 a výpis z LV č. XXXX týkajúci sa parc. č. 520/535.

8. Parcely registra „C“ parc. č. 520/537, ostatná plocha o výmere 552 m², parc. č. 520/535, ostatná plocha o výmere 1133 m², parc. č. 520/536, ostatná plocha o výmere 503 m², parc. č. 520/538, ostatná plocha o výmere 957 m², k. ú. L., obec Z., okres Z., boli vyvlastnené rozhodnutím o vyvlastnení z 18. 08. 2016 Okresného úradu Z., odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU - NR - OVBP2-2016/031897-32 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016, č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho.

9. V čase vyvlastnenia bol na liste vlastníctva zapísaný ako vlastník spoločnosť MH Invest II. Na základe rozhodnutia o vyvlastnení prešlo vlastnícke právo k nehnuteľnosti na spoločnosť MH Invest s.r.o.

10.1. Na Okresnom súde Nitra je vedené konanie o úschovách pod sp. zn. 18U/4/2016, pričom z rozhodnutia o vyvlastnení z 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 vyplýva, že vzhľadom na to, že na Okresnom súde Nitra prebiehajú konania týkajúce sa určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, uložil spoločnosti MH Invest, s.r.o., náhradu za vyvlastnené pozemky zložiť do úschovy Okresného súdu Nitra.

10.2. Parcela č. 517/1 - orná pôda o výmere 68 m² nebola predmetom vyvlastnenia. Na LV č. XXXX boli v podiele 1/2 zapísaní ako jej vlastníci X. V. a T. O. a bola aj predmetom dedičského konania po zomrelej T. V., v podiele 1/4 ju nadobudol X. V..

11. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobu zamietol, dospejúc k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem. Vzhľadom k uvedenému sa ďalej meritom veci nezaoberal a k argumentom týkajúcim sa predmetu sporu sa nevyjadroval. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pretože aj keby bol žalobca v konaní úspešný, nenastala by zmena v právnom stave ohľadom predmetnej nehnuteľnosti, či sporných strán. Žaloba podaná žalobcom je žalobou určovacou a žalobca sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené, pričom ani jedna z týchto podmienok nebola splnená. Nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu. Aktuálne evidovaný vlastník nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovaných 1/, 3/, 4/ a 5/. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/25/2016 z 11. marca 2015, podľa ktorého rozsudok v zmysle § 159 ods. 2 OSP (teraz § 228 ods. 1 CSP) o určení vlastníctva je záväzný len pre účastníkov konania, môže byť predpokladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, len ak účastníkmi konania boli všetky osoby aktuálne (v čase rozhodovania) zapísané v katastri ako vlastníci. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaní 1/, 3/, 4/ a 5/ mali vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest s.r.o., a MH Invest II s.r.o. Žalobcovi by ani v prípade vyhovenia žalobe nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie.

12.1. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca sa v zmysle zmeny žaloby domáhal určenia vlastníckeho práva do minulosti. Vzhľadom k tomu nemá naliehavý právny záujem aj preto, že podľa § 137 písm. c/ CSP súd rozhoduje, či tu právo je alebo nie je a nie o tom či tu právo bolo alebo nebolo. Nejde o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku. Žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy, ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené), nikdy žalobca nebol a ani nemohol byť zapísaný ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti, t. j. nenadobudol ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo. Obdobne vec posúdil aj Krajský súd v Nitre v konaní 8Co/297/2018, ktorý konštatoval, že takto podaná žaloba nie je účinný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a bez tohto určenia jeho právo nebude ohrozené a nestane sa neistým; ním tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované, pretože o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníčkovi pozemku MH Invest II., s.r.o., Bratislava, ktorý ju mal previesť na účet spoločnosti MH Invest s.r.o., Bratislava. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Sžrl/3/2018 z 8. mája 2018, ktorý uviedol, že zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja

tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a to aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (rozhodnutie 8Co/297/2018-330, bod 13).

12.2. Dodal, že účelom požadovaného určenia nie je zmena osoby zapísanej ako vlastníč v katastri nehnuteľností, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnený pozemok. Žaloba o plnenie má však prednosť pred žalobou o určenie, žalobca žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom, ale ide mu len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou naplnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná; žalobný nárok na plnenie by konzumoval aj určovací žalobný nárok, prípadne sa domáhať určenia, komu tvrdená náhrada za vyvlastnenie patrí. Ani úspech žalobcu v správnych konaniach by nepriniesol zmenu v právnym stave ohľadom predmetnej nehnuteľnosti, keďže vzhľadom na vyvlastnenie by už nebolo možné žalobcu zapísať ako vlastníka nehnuteľnosti.

12.3. Poukázal na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, keď sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči subjektu, ktorý nebol evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníč nehnuteľností v čase vyvlastnenia, preto žalovaní nie sú pasívne legitímovaní. Vo vzťahu k poznámke podľa § 228 ods. 2 CSP uviedol, že táto síce pôsobí aj voči neskorším nadobúdateľom nehnuteľností a má upozorňovať na to, že v prebiehajúcim konaní môže byť určené vlastnícke právo osoby, ktorá si dala poznámku zapísať, avšak v tomto konaní žalobkyňa nežiada zápis jej osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností. Poznámka má význam len vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností, preto ustanovenie nemožno na danú vec aplikovať.

13. Súd prvej inštancie zamietol návrh na doplnenie dokazovania pripojením spisu sp. zn. 18U/4/2016, pretože by nedošlo k zmene právneho stavu ohľadom nedostatku naliehavého právneho záujmu. Dôvod, pre ktorý bola náhrada do úschovy súdu zložená vyplýva z rozhodnutia o vyvlastnení, kde sú uvedené aj parcely, ktoré sú predmetom konania (520/537, 520/535, 520/536, 520/538) a ak cieľom žalobcu je domôcť sa plnenia na vyplatenie zloženej úschovy, potom nemôže byť daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva.

14. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania v plnej výške, pretože mal plný úspech. Žalovaným 1/, 3/, 4/ a 5/, náhradu trov konania nepriznal, aj keď boli v konaní úspešní, pretože si žiadnu náhradu trov konania neuplatnili.

15.1. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a určil, že žalobkyňa bola podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „C“ parc. č. 520/537, ostatná plocha o výmere 552 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/535, ostatná plocha o výmere 1133 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/536, ostatná plocha o výmere 503 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/538, ostatná plocha o výmere 957 m², všetko v podiele 1/2, všetko k. ú. L., obec Z., okres Z., ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 18. 08. 2016 Okresného úradu Z., odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016, č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho.

15.2. Ďalej žiadala zrušiť uznesenie Okresného súdu v Nitre sp. zn. 12C/112/2016-356 z 29. januára 2020 a určiť, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 517/1, orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2, v k. ú. L., obec Z., okres Z.. Súd zrušuje uznesenie Okresného súdu v Nitre sp. zn. 12C/112/2016-356 z 29. januára 2020. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

16.1. Odvolanie odôvodnila s poukazom na § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h/ rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudok napadla aj z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 2 CSP:

„odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej“, v spojitosti s písm. b/ a písm. f/ CSP.

16.2. Uviedla, že rozhodnutiu súdu predchádzalo uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 12C/112/2016, ktorým vylúčil vec v časti o určenie, že žalobkyňa je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra E, parc. č. 517/1, orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1, k. ú. L., obec Z., okres Z., zapísanej na LV č. XXXX, na samostatné konanie.

16.3. V priebehu konania bol podaný návrh na zmenu žaloby, z dôvodu, že došlo k vyvlastneniu pozemku na základe rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530, so sídlom: Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava (ďalej len „MH Invest, s.r.o.“), ktoré potvrdilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy. Súd tento návrh Žalobcu na zmenu žaloby pripustil.

17.1. Namietala nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu a na základe vykonaných dôkazov dospel nielen k nesprávnym skutkovým zisteniam, ale tieto i nesprávne právne posúdil. Rozhodnutie je arbitrárne a dôsledkom takéhoto rozhodnutia je porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces.

17.2. Nestotožnila sa s posúdením nedostatku naliehavého právneho záujmu. Prvoinštančný súd svoje závery odôvodnil s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/297/201, avšak krajský súd v predmetnom rozhodnutí vychádzal zo zrejmeho omylu. Spoločnosti MH Invest, s.r.o. II. bola uhradená len časť náhrady vo výške 46 002,33 eura, avšak náhrada vo výške 858 555,27 eura bola uložená do úschovy Okresného súdu v Nitre z dôvodu prebiehajúcich konaní o určenie vlastníctva (aj tohto konania). Nemôže teda obstať argument, že vlastnícke právo žalobcu nebolo akceptované. Správny orgán rozhodol o vyvlastnení, ale nerozhodol o vyplatení náhrady do skončenia konania o určenie vlastníctva. Predmetné rozhodnutie je napadnuté dovolaním s návrhom na odklad právoplatnosti.

17.3. Záver, že žalobca nemá naliehavý právny záujem ani z dôvodu domáhania sa náhrady za vyvlastnenie je arbitrárne. Finančné prostriedky boli zložené do úschovy súdu a doposiaľ nedošlo k ich vyplateniu. Zmenou žaloby reagoval na situáciu, ktorá by mohla viesť k zamietnutiu návrhu. Poukazoval na konanie o preskúmanie rozhodnutia o vyvlastnení, v ňom sa rieši otázka, ktorá môže mať podstatný význam pre rozhodnutie v tejto veci, avšak prvoinštančný súd na to neprihliadol.

18.1. Za nesprávny považovala odvolateľka záver súdu, že voči žalovaným v 1/, 3/, 4/ a 5/ sa nemohol oprávnené žalobca domáhať určenia vlastníctva v čase vyvlastnenia. Poukázal na § 228 ods. 2 CSP a uviedol, že do vyvlastnenia došlo k niekoľkým prevodom, ku ktorým vklady boli povolené. Vzhľadom na zápis poznámky o súdnom konaní je vylúčená dobromyseľnosť nadobúdateľov. Za nesprávne považoval konštatovanie, že pokiaľ nedošlo k zápisu vlastníckeho práva do katastra v dôsledku predkupného práva štátu tak nedošlo k nadobudnutiu vlastníctva.

18.2. Finančné prostriedky boli zložené do úschovy Okresného súdu Nitra sp. zn. 18U/4/2016. Zložením týchto finančných prostriedkov došlo k splneniu zväzku vyvlastniteľom. Vyplatenie náhrady závisí od výsledku konania o vlastníctve vyvlastneného pozemku. Ak by konanie o určenie vlastníctva neprebiehalo, nebol by dôvod pre úschovu finančných prostriedkov, pretože tie by boli vyplatené vyvlastnenému (MH Investu II, s.r.o.). Účastníkmi vyvlastňovacieho konania bol žalobca aj žalovaný v dôsledku prebiehajúceho konania. V návrhu na zmenu žaloby uviedol, že v čase podania žaloby bol na LV zapísaný ako vlastníč žalovaný, a to napriek tomu, že pozemok predal žalobcovi kúpnu zmluvou. Následne došlo k prevodu zo žalovaného na spoločnosť MH Invest, s.r.o. Medzi MH Invest, s.r.o., a MH Invest II., s.r.o., došlo k prevodu pozemku, ktorý bol následne vyvlastnený v prospech MH Invest s.r.o. Rozhodnutie o vyvlastnení bolo napadnuté správnu žalobou o. i. z dôvodu obchádzania Zákona o vyvlastňovaní, pričom konanie prebieha na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/261/2016.

18.3. V návrhu na zmenu žaloby uviedla, prečo nie je možné určiť vlastnícke právo s tým účinkom, aby bolo spätne zapísané do katastra nehnuteľností, avšak je potrebné určiť, kto bol vlastníkom ku

dňu vyvlastnenia. Súd prvej inštancie poukázal len na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/25/2016 z 11. 03. 2015, ktoré však vychádzalo z odlišného skutkového stavu - nejednalo sa v tom prípade o vyvlastnenie nehnuteľnosti ani o náhradu o vyvlastnenie ktorá nebola v čase rozhodovania súdu vyplatená. Finančné prostriedky za vyvlastnenie neboli vyplatené vyvlastnenému - MH Invest II., pretože prebiehali konania o určenie vlastníckeho práva. Pokiaľ by nedošlo k zloženiu finančných prostriedkov, ale k ich vyplateniu, mohol by podať inú ako určovaciu žalobu.

19.1. V súvislosti s prevodmi pozemkov poznamenala, že sú neplatné z dôvodu rozporu so zásadou *nemo plus iuris transfere ad alium potest quam ipse habet*. Vzhľadom na zápis informatívnej poznámky o súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k pozemku je vylúčené, aby ktorýkoľvek z uvedených nadobúdateľov bol dobromyseľný. Otázkou naliehavého právneho záujmu nesprávne právne súd posúdil, keď dospel k záveru, že žalovaným má byť aktuálny vlastník. Spornou je otázka platnosti zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným od čoho sa odvíja nárok na vyvlastňovaciu náhradu. Rozsudok súdu o určení vytvorí základ pre následné vydanie úschovy, teda žalobou žalobca sleduje vytvorenie právneho základu pre vydanie úschovy. Vec nesprávne právne posúdil, keď skonštatoval, že žalobca nemá naliehavý právny záujem ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie z dôvodu, že v tomto prípade Žalovaný mal vyplatenú kúpnu cenu spoločnosťou MH Invest s.r.o., pretože kúpnu zmluvou vznikol nový právny vzťah, avšak nič to nemení na tom, že náhradu nebolo možné dosiaľ vyplatiť z dôvodu, že nebolo zrejmé, kto bol vlastníkom. Do pozornosti odvolacieho súdu dala rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2010, vychádzajúc z ktorého dospel k záveru, že keďže žalovaní 1/ a žalovaná T. neboli vlastníkami pozemkov, nemohlo ďalej dôjsť k platným prevodom, a to najskôr na spoločnosť MH Invest, s.r.o. a následne na MH Invest II. Ani dobromyseľný držiteľ nemôže platne previesť vlastnícke právo na druhý subjekt. V tomto prípade je však dobromyseľnosť vylúčená.

19.2. Zdôraznila, že rozhodnutie má pre ňu význam spočívajúci aj v odstránení právnej neistoty. Výrok súdu má pre ňu význam, keďže pre vyplatenie náhrady za vyvlastnenie je potrebné rozhodnutie súdu/vyriešenie otázky vlastníctva. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 254/2009 z 28. 09. 2014 a Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 137/08. Podľa ustálenej praxe je určovací žaloba prípustná aj v takých prípadoch, keď jej prostredníctvom možno dosiahnuť výsledok účinnejším spôsobom. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, akým spôsobom bude určujúci výrok pre žalobcu užitočný, z čoho nesporne vyplýva, že existuje naliehavý právny záujem na určení.

19.3. V súvislosti s posúdením pasívnej legitímácie súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Určovací žaloba je procesným inštitútom, pre ktorý nie je rozhodujúca hmotnoprávna legitímácia účastníkov. Úspešne ju môže podať len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Takýto záver vyplýva z uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/25/2015 z 11. 03. 2015. V žalobe žalobca uviedol, aký vzťah je medzi ním a žalovaným 1/ a T. V. (resp. k jej právnym nástupcom) a tiež k akým ďalším prevodom, resp. právnym skutočnostiam (vyvlastnenie) došlo. V čase vyvlastnenia nebolo zrejmé, koho vlastnícke právo malo byť vyvlastnené, nemožno konštatovať, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva proti žalovaným 1/, 3/, 4/ a 5/. Žalobu nemožno zamietnuť z dôvodu, že nie sú pasívne vecne legitimovaní, pretože vecná legitímácia nemá pri určovacej žalobe relevanciu. Zmluva od ktorej žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo bola uzatvorená so žalovaným 1/ a T. (právnou predchodkyňou žalovaných 3/, 4/ a 5/).

19.4. Žalobkyňa zdôraznila, že poukazovala na § 228 ods. 2 CSP. Bez ohľadu na osobu žalovaných, obe spoločnosti (MH Invest s.r.o., MH Invest II s.r.o.) spĺňajú podmienky tohto ustanovenia na to, aby bol rozsudok voči nim záväzný bez toho, aby museli vstúpiť do konania (návrhy na povolenie vkladov ich vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností boli podané v čase, keď bola v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka o tomto konaní, čo zároveň vylučuje ich dobromyseľnosť). V tomto smere došlo k nesprávne právne posúdeniu veci. Ak by bol právoplatný rozsudok o určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v tomto konaní v zmysle § 228 ods. 2 CSP záväzný aj pre MH Invest s.r.o., a spoločnosť MH Invest II s.r.o., nemožno žalobu zamietnuť z dôvodu, že by žalobca nemal naliehavý právny záujem na navrhovanom určení alebo že by žalovaní v 1/, 3/, 4/ a 5/ neboli pasívne vecne legitimovaní, pretože to, či je MH Invest II s.r.o., stranou v konaní nie je relevantná. Relevantné je len posúdenie otázky, či má žalobca naliehavý právny záujem na určení voči žalovaným v 1/, 3/, 4/ a 5/. Navyše žalovaným je aj spoločnosť MH Invest s.r.o. (žalovaný 2/), rozhodnutie je v tomto smere nepreskúmateľné.

20. Žalobkyňa zároveň napadla aj uznesenie sp. zn. 12C/112/2016, ktorým súd vylúčil časť veci na samostatné konanie. Súd rozhodnutie odôvodnil tým, že argumenty, ktoré sa vzťahujú na nehnuteľnosti nie je možné aplikovať na parcelu, ktorá predmetom vyvlastnenia nebola. Žalovaný 1/, ako aj právni nástupcovia žalovanej T. V. tieto skutkové tvrdenia nepopreli. Napriek tejto pasivite súd žalobe nevyhovel, ale vec vylúčil na samostatné konanie a takýmto postupom sa dopustil nesprávneho procesného postupu aj nesprávných skutkových zistení.

21. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný 2/, uvádzajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a navrhol odvolaciemu súdu, aby ho potvrdil. Konštatoval, že žalobca namieta nepreskúmateľnosť rozsudku, avšak vyjadruje sa zmätočne a nerozrozumiteľne. Väčšina argumentácie žalobcu smeruje k zdôvodneniu existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, s čím sa Okresný súd prioritne a podrobne vysporiadal v rozsiahlom bode 9. odôvodnenia rozsudku. Dôkladne sa zaoberal skutkovou situáciou, pričom vyvodil správny záver, že naliehavý právny záujem žalobcu nie je daný. Žalobca nereflektuje na to, že v prípade nepreukázania naliehavého právneho záujmu súd nie je ďalej povinný skúmať ďalšie vecné dôvody žaloby, ani k nim zaujímať svoje stanovisko. Pokiaľ žalobca tvrdí, že okresný súd neodpovedal na všetky relevantné právne a skutkové otázky týkajúce sa veci samej, takáto námietka je neopodstatnená. Žalobcom tvrdený nesprávny procesný postup okresného súdu spočívajúci v nepreskúmateľnosti či nedostatočnej odôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozsudku neobstojí. Nespokojnosť žalobcu s výsledkom súdneho konania nemožno stotožňovať s nepreskúmateľnosťou rozhodnutia samotného, ani z toho vyvodzovať porušenie práva na spravodlivý proces. Rozsudok je dostatočne, jasne, logicky a presvedčivo odôvodnený, okresný súd sa správne zaoberal prioritne existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu v konaní a nedošlo k žiadnemu porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Poukázal na to, že žalobca napadol rozsudok aj z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, avšak žalobca neuviedol v čom vidí nesprávnosť skutkových zistení. V ods. 44 odvolania, v ktorom napáda uznesenie o vylúčení časti žaloby na samostatné konanie, spomína nesprávne skutkové zistenia, avšak bez ich konkretizácie. Rozsudok a ani súdne konanie netrpia vadou podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, pretože žiadne okolnosti, ktoré by tento dôvod zakladali nenastali a neuvádza ich ani žalobca.

23.1. Žalobca namietal, že okresný súd nesprávne právne posúdil naliehavý právny záujem žalobcu na určení, že bol vlastníkom žalovaných pozemkov ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 z 18. 08. 2016 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho z 10. 10. 2016 (ďalej spolu ako „Rozhodnutie o vyvlastnení“). Žalobca v bode 8. odvolania uviedol, že je nesprávnym právnym posúdením záver okresného súdu, podľa ktorého vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy (pozn. kúpnej zmluvy so žalovaným 1/ a p. T. V. o prevode žalovaných pozemkov) pred nadobudnutím vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností, žalobca sa nikdy nestal vlastníkom žalovaných pozemkov a ani nemohol stať. V tomto smere poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp. zn. 3Sžrk/2/2018 z 27. 06. 2018, rozsudok sp. zn. 3Sžrk/5/2017 z 30. 05. 2018, rozsudok sp. zn. 6Sžrk/3/2018 z 18. 05. 2018 a rozsudok sp. zn. 4Sžrk/3/2018z 03. 07. 2018). Uvedená ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR je pre Okresný súd záväzná a nie je možné sa od nej odkloniť, preto je možné právny záver Okresného súdu o tom, že žalobca sa nestal vlastníkom pozemkov a ani sa ním stať nikdy nemohol, považovať za správny a logický. Žalobca nepochybne nemohol získať rozhodnutie, na základe ktorého by mu mohla byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie a nemôže mať ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

23.2. Žalobca argumentuje nesprávnym právnym posúdením veci okresným súdom, ale neuviedol, z čoho by malo jeho vlastnícke právo k pozemkom rezultovať a na základe akých skutočností by bolo možné jeho vlastnícke právo ku dňu vyvlastnenia určiť. Vkladové konanie V-5772/2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným a p. T. skončilo bez vykonania zápisu vlastníctva žalobcu k pozemkom a žalovaný 1/ s p. T. V. od kúpnej zmluvy odstúpili. V čase prevodu pozemkov žalovaného 1/ a p. T. V. na žalovaného 2/ (ktorý si uplatnil zákonné predkupné právo) na základe kúpnej zmluvy z 04. 02. 2016 žalobca nedisponoval platným a účinným titulom k

pozemkom tak, ako prezentuje v odvolaní, ale právnym úkonom, ktorý zanikol, resp. dodatočne zanikla možnosť plnenia z neho.

23.3. Žalobca si musí byť vedomý, že sa vlastníkom pozemkov nikdy nestal a de facto z tohto dôvodu nemôže žiadať ani vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Skutočnosť, že v čase vyvlastnenia bola poznámka o vedení súdneho konania evidovaná v katastri nehnuteľností nezakladá právo žalobcu na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Nemožno dospieť k inému záveru ako záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení.

24.1. Žalobca tvrdí, že v dôsledku konania došlo k zloženiu náhrady za vyvlastnenie do úschovy súdu a vedeniu konania o úschove, preto trvá na naliehavom právnom záujme v konaní. V čase rozhodovania o vyvlastnení pozemkov bolo vedených viacero súdnych konaní, ktoré boli evidované na príslušnom liste vlastníctva. Návrh pripojenia spisu z konania o úschove (sp. zn. 18U/4/2016) je bezvýznamný, k vedeniu konania o úschove došlo až po vyvlastnení pozemkov a v konaní sa určuje vlastníctvo žalobcu ku dňu vyvlastnenia. Ani keby k zloženiu náhrady za vyvlastnenie do úschovy skutočne došlo kvôli vedeniu tohto súdneho konania, táto skutočnosť - zloženie náhrady za vyvlastnenie do úschovy - nezakladá naliehavý právny záujem v skôr začatom konaní o určenie vlastníckeho práva. V tomto konaní bolo a je nevyhnutné osvedčiť primárny (a skôr existujúci) naliehavý právny záujem týkajúci sa výlučne potreby a naliehavosti určenia vlastníckeho práva žalobcu.

24.2. Vo vzťahu k námietke o nezohľadnení toho, že v prebiehajúcom konaní sp. zn. 11S/261/2016 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o vyvlastnení, ktorého jedným z iniciátorov bol žalobca, sa rieši otázka, ktorá môže mať vplyv na rozhodnutie v súdnom konaní, žalovaný 2/ uviedol, že ide o zavádzajúce tvrdenie žalobcu. Toto konanie je konaním, ktoré vzniklo až po vyvlastnení a jeho predmetom je preskúmanie postupu a rozhodnutia správneho orgánu v konaní o vyvlastnení. Dodal, že v konaní sp. zn. 11S/261/2016 nebude a nemôže byť preskúmaná otázka vlastníctva pozemkov. Akýkoľvek výsledok tohto konania bude bez vplyvu na potenciálne vlastníctvo žalobcu, a to aj ak by došlo k zrušeniu rozhodnutia o vyvlastnení. Po zmene žaloby mal žalobca sústrediť svoju argumentáciu a navrhnúť dôkazy na preukázanie jeho vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré muselo vzniknúť do dátumu vyvlastnenia. Poukazovanie na konanie sp. zn. 11S/261/2016, ktoré vzniklo neskôr a nesúvisí so súdnym konaním, otázku vlastníctva žalobcu nevyrieši.

25.1. Žalobca sa mylne vyjadruje k otázke posúdenia pasívnej vecnej legitímácie. Keďže žalobcovi ide o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie z úschovy a táto taktiež patrí subjektu, ktorý bol v čase vyvlastnenia evidovaným vlastníkom, nesedí okruh žalovaných. Potom osoba, ktorej predmetné právo (či už vlastnícke, či na vyplatenie náhrady) prislúcha, nemá možnosť nijako sa brániť. Uvedené potvrdzuje nedostatok pasívnej vecnej legitímácie nielen čo sa týka určenia vlastníckeho práva, ale k otázke vyplatenia náhrady za vyvlastnenie.

25.2. Poukázal na nemožnosť aplikácie § 228 ods. 2 CSP o rozšírenej záväznosti rozsudku v danej veci, s ktorou súhlasil, pretože vlastníctvo sa má určovať späť k určitému momentu, pričom nie je účelom určenia vlastníctva evidencia žalobcu v katastri nehnuteľností, ale podľa tvrdení žalobcu je účelom konania vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Ani aplikácia § 228 ods. 2 CSP nezhojuje, že žalobca žaluje nesprávne subjekty, pokiaľ chce určovať svoje vlastníctvo k označenému momentu vyvlastnenia. Ak by došlo k vydaniu pozitívneho rozsudku v prospech žalobcu, ktorý by určoval jeho vlastníctvo ku dňu vyvlastnenia, takýto rozsudok by nemohol byť záväzný pre spoločnosť MH Invest II, keďže spoločnosť MH Invest II nebola ďalším (budúcim) nadobúdateľom pozemkov po ich vyvlastnení (t. j. po momente, ku ktorému sa má vlastnícke právo určovať) a aplikácia ustanovenia sa viaže len na budúcich nadobúdateľov. Okresný súd by nemohol rozhodnúť o vlastníctve žalobcu späť k určitému momentu bez toho, aby posúdil vlastníctvo evidovaného vlastníka spoločnosti MH Invest II, ktorá nie je stranou konania. Zdôraznil, že aj v prípade určovacej žaloby musí byť splnená podmienka pasívnej vecnej legitímácie, ktorá v tomto konaní splnená nebola.

25.3. Záverom uviedol, že prvoradá podmienka pripustenia určovacej žaloby - naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení vlastníckeho práva - neexistuje, ani nebol preukázaný, čo správne konštatoval prvoinštančný súd. Na preukázanie naliehavého právneho záujmu nestačí žalobcove presvedčenie, že určením požadovaným v žalobe (ku dňu vyvlastnenia) sa údajne vyrieši spornosť vyplatenia náhrady za vyvlastnenie, ale s ohľadom na právny poriadok a objektívne skutočnosti musí

preukázať naliehavosť, vhodnosť a nevyhnutnosť ním požadovaného určenia, rovnako aj dôvodnosť a príčinnú i časovú súvislosť požadovaného určenia so skutočným cieľom žalobcu, čo nepreukázal. Navyše nie je daná ani pasívna legitimácia strán sporu, preto je potrebné žalobu zamietnuť.

26. Pokiaľ žalobca napadol aj uznesenie o vylúčení časti veci na samostatné konanie týkajúce sa jednej parcely, ktorá nebola predmetom prechodu vlastníckeho práva, žalovaný 2/ k tomu uviedol, že nie je ani v tejto časti žaloby pasívne vecne legitimovaný, nie je zmluvnou stranou predmetnej kúpnej zmluvy. Žalobca netvrdí svoj naliehavý právny záujem k tejto časti žaloby. Žalobca nerozlišuje svoju argumentáciu vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva do minulosti a súčasnosti, nerozlišuje medzi jednotlivými parcelami. Vzhľadom na to okresný súd časť žaloby týkajúcu sa tejto parcely mohol buď zamietnuť alebo vylúčiť na samostatné konanie, pretože tejto časti žaloby nemožno vyhovieť pre absenciu akejkoľvek základnej, relevantnej skutkovej i právnej argumentácie žalobcu ohľadom splnenia základných podmienok potrebných na vyhoviecie určovacej žalobe.

27. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutej žalobe podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

28. Civilný sporový poriadok, ktorý bol prijatý zákonom č. 160/2015 Z. z. a nadobudol účinnosť 01. 07. 2016, vychádza z princípu aplikácie procesných noriem v ňom obsiahnutých na všetky konania, teda aj na tie, ktoré boli začaté pred dňom jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

29.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

29.2. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

29.3. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

30. Žalobkyňa v odvolaní namietala nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie spočívajúci v nedostatku odôvodnenia, keďže sa podľa jej názoru nedostatočne vysporiadala s argumentáciou tvrdenu počas celého konania, resp. na ňu ani nereagoval. V dôsledku uvedeného považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné a arbitrárne. Odvolací súd v tomto smere konštatuje, že uvedená námietka odvolateľky je neopodstatnená, pretože súd prvej inštancie svoje rozhodnutie, ktoré ho viedlo k zamietnutiu žaloby riadne zdôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom sa náležite vysporiadala so zisteným nedostatkom naliehavého právneho záujmu. Súd prvej inštancie citoval právne normy, o ktoré svoje právne závery oprel, poukazujúc pritom aj na rozhodnutia vydané v obdobnej právnej veci. Vzhľadom na uvedené neobstojí záver o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, v nadväznosti na ktorú mal prvoinštančný súd odňať žalobkyňi právo na spravodlivý proces.

31.1. Podľa čl. 2 ods. 1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

31.2. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo (čl. 2 ods. 2 CSP).

32.1. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

32.2. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

32.3. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

33. V tejto veci súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodu zistenia nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určenie skutočnosti, že žalobkyňa bola vlastníkom spornej nehnuteľnosti ku dňu jej vyvlastnenia. V dôsledku konštatácie nedostatku naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie neskúmal ďalšie okolnosti danej veci a nezaoberal sa ani meritom veci a ako namietala žalobkyňa, nezaoberal sa ani jej argumentáciou uvádzanou v žalobe. Správne sa súd prvej inštancie primárne zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobkyňou, keďže naliehavý právny záujem je podmienkou úspešnosti určovacej žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP. Vzhľadom na absenciu naliehavého právneho záujmu sú neopodstatnené aj ďalšie námietky žalobkyne ohľadom existencie inej vady konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ktorá by odôvodňovala navrhovanú zmenu napadnutého uznesenia tak, ako to žiadala žalobkyňa v podanom odvolaní.

34. Odvolací súd posudzujúc vydaný rozsudok vo vzťahu k zamietnutej žalobe z hľadiska súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu a citovaného zákonného ustanovenia dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver.

35. Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

36. Súd prvej inštancie považoval v danej veci za rozhodujúce, že žalobkyňou požadované určenie, že bola vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti ku dňu jej vyvlastnenia, by neprinieslo žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, či strán sporu, vzhľadom na jej vyvlastnenie, v dôsledku čoho je v katastri evidovaná spoločnosť žalovaného 1/. Navyše s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/1/2006, 1Cdo/26/2007, vyslovil názor, že podľa § 137 písm. c/ CSP súd rozhoduje, či tu právo je alebo nie je, a nie do minulosti o tom, či tu právo bolo alebo nebolo, preto existencia lebo neexistencia právneho vzťahu alebo práva nemôže byť určovaná za dobu minulú, ani

do budúcnosti, rozhodujúci je stav v dobe vyhlásenia rozhodnutia. Ďalej poukázal, že cieľom žalobkyne bolo získanie náhrady za vyvlastnenie a nie spochybňovanie vlastníckeho práva žalovaného 1/, preto sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, podľa ktorého nebolo možné podať žalobu o plnenie. Na základe uvedeného došiel k záveru, že žalobkyňa nemala naliehavý právny záujem na požadovanom určení. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutej žalobe ako vecne správny, potvrdil. Rovnako správne boli aj výroky súdu prvej inštancie o trovách konania vzhľadom na plný úspech žalovaných v spore. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svoj rozsudok vo vzťahu k zamietnutej žalobe dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil, a preto na správnosť dôvodov rozsudku v napadnutej časti ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

37.1. Odvolací súd v súvislosti s námietkou nesprávneho právneho posúdenia naliehavého právneho záujmu považuje za potrebné zdôrazniť, že žaloba o určenie vlastníckeho práva je v rámci pozemkového práva jednou z najfrekvencovanejších žalôb. Odhliadnuc však od samotnej podstaty sporu, je potrebné, aby žalobca splnil procesné podmienky, bez preukázania ktorých súd nebude vo veci samej konať. Podľa § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Ustanovenie § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku vychádza z doterajšieho ustanovenia § 80 písm. c/ OSP. Zachováva základné predpoklady určovacej žaloby, ktorými sú vecná legitímácia a existencia naliehavého právneho záujmu. Jediným obmedzením je, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, ktoré však na danú vec nedopadá.

37.2. Zmysel zákonnej požiadavky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je možné nájsť v chápaní určovacej žaloby ako prostriedku preventívnej právnej ochrany, ktorej účelom má byť vytvorenie pevného právneho základu pre právne vzťahy účastníkov sporu, odstránenie neistoty v postavení žalobcu a predídenie prípadným budúcim sporom. Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu je významná i skutočnosť, či žalobcom nebola poskytnutá iná možnosť ochrany ich práv, ak výlučne žalovaná je aktívne legitimovaná na podanie žaloby na plnenie. Ústavný súd stanovil dve procesné kritéria, ktorých naplnenie vyzdvihuje intenzitu závažnosti veci nad rámec diskrečných oprávnení všeobecných súdov a signalizuje extrémnu úroveň vybočenia z tohto rámca. Prvým z nich je hmotnoprávny i procesný stav konkrétnej veci, za ktorého účastníkom neostáva nič iné, len aktivovať určovaciu žalobu ako „ultimum refugium“, teda posledné východisko obrany a následnej ochrany svojich práv. Druhým je potom situácia, kedy je účastník vystavený dlhotrvajúcej neistote z hľadiska ochrany svojich práv, resp. následkov, ktoré pre neho môže zmluva predstavovať (k tomu viď nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1440/14).

38.1. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či teda podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972).

38.2. Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, spočíva v tom, že strany majú vecnú legitímáciu a že na požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Súd sa musí teda zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase jeho rozhodovania. Keďže určovacia žaloba je preventívneho charakteru a má miesto tam, kde je pomocou nej možné eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k príslušnej náprave nemožno dospieť inak, alebo keď účinnejšie než iné procesné prostriedky vystihuje obsah a povahu daného právneho vzťahu a práve jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu predstavujúcu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú práve s podmienkou, aby na určení práva alebo právneho vzťahu bol naliehavý právny záujem.

39.1. Odvolací súd poznamenáva, že súdna prax do 30. júna 2016 považovala za určovaciu žalobu v zmysle § 80 písm. c/ OSP aj žalobu o určenie (spolu) vlastníckeho práva. Právny záujem, ktorý bol

podmienkou procesnej prípustnosti takejto žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie tohto záujmu išlo o posúdenie procesnej otázky, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva. Nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací žaloba nemôže obstať, a ktorý sám o sebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby“ (viď rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 98/2004, 1 Cdo 91/2006, 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011).

39.2. Ak v konkrétnom prípade nemožno očakávať, že ho určovací žaloba bude plniť, nebude ani splnená podmienka naliehavého právneho záujmu. Platí pritom, že takýto záver sa neviaže iba na určovaciu žalobu ako takú, ale je logicky podmienený tiež tým, z akých právnych pomerov žalobca vychádza, akého konkrétneho určenia sa domáha a tiež voči komu žaloba smeruje. O splnenie uvedených podmienok naliehavého právneho záujmu možno uvažovať v prípade, ak navrhovaný výrok súdneho rozhodnutia bude spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky subjekty, a to len vtedy, ak všetky dotknuté subjekty budú aj stranami súdneho sporu, pretože výrok právoplatného rozsudku je v zmysle § 228 ods. 1 CSP je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak; podľa odseku 2 citovaného ustanovenia je výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

40. Žalobca teda podaním určovacej žaloby vyjadruje, že mu k ochrane práva postačí jeho určenie - „danie mu istoty práva“. Požadované určenie sa pritom nemôže týkať existencie alebo neexistencie samotnej právnej skutočnosti, ale len práva alebo právneho vzťahu (judikatúra túto zásadu sčasti modifikovala). Určovacie žaloby majú preventívnu funkciu, smerujú k tomu, aby sa porušeniu práva v budúcnosti predišlo. Z tohto dôvodu žaloba o určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde sa možno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Právo (právny vzťah), existenciu alebo neexistenciu ktorého určovací výrok vyslovuje, je týmto výrokom vždy určované len vo vzťahu k prítomnosti. Ako uvádza judikatúra (porovnaj napr. dôvody v rozsudkoch Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 1985 sp. zn. 2 Cz 18/85, z 26. augusta 1993 sp. zn. 1 Cdo 76/93, z 24. marca 1997 sp. zn. 2 Cdo 135/96), rozsudkom nemožno zásadne určiť existenciu (prípadne neexistenciu) právneho vzťahu alebo práva za minulú dobu. Výrok rozsudku aj v konaní o určovacej žalobe musí zodpovedať právnemu vzťahu, resp. právu v prítomnom čase, t. j. v čase vyhlásenia rozsudku (podľa § 154 ods. 1 OSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia - teraz § 217 ods. 1 prvá veta CSP - pozn. odvolacieho súdu). Pre rozsudok teda nemôže byť rozhodujúci stav, ktorý tu už nie je (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2020 sp. zn. 2 Cdo 76/2020). Iné je, že ustanovenie § 154 ods. 1 OSP sa nedotýka hmotno-právnych predpisov, ktoré vznik, zmenu alebo zánik práva či povinností viažu na určitý okamih (uznesenie Najvyššieho súdu SR 28. septembra 2010 sp. zn. 2 Cdo 252/2009).

41.1. S poukazom na uvedené je potrebné dospieť k záveru, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nie je daný vtedy, ak by požadované určenie viedlo len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Tu ide predovšetkým o prípady, kedy sa žalobca domáha žalobou určenia neplatnosti právneho úkonu s tým, aby následne mohol žalobca podať žalobu na plnenie (napr. žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo žalobu na náhradu škody), alebo inú určovaciu žalobu (napr. žalobu o určenie vlastníckeho práva). Určovacia žaloba je tak neprípustná vtedy, ak rozhodnutie o merite sporu by predstavovalo len rozhodnutie o predbežnej otázke podstatnej pre rozhodnutie iného (žalobcom následne iniciovaného) súdneho sporu.

41.2. Vychádzajúc z uvedeného je jednoznačne preukázané, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal existenciou naliehavého právneho záujmu, pričom dospel k správne záveru o jeho neexistencii, čo bolo následne aj dôvodom zamietnutia žaloby. Odvolací súd súhlasí s tým, že pri určovacej žalobe, ak súd prvej inštancie dospeje k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu, nie je potrebné sa ďalej zaoberať argumentáciou žalobcu, pretože bez splnenia tejto základnej podmienky, nemôže byť žalobca v konaní o určení vlastníckeho práva za žiadnych okolností úspešný. V tomto smere poukazuje odvolací súd na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 137/08, v zmysle ktorého ak všeobecný súd dospeje k záveru, podľa ktorého naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podaného určovacieho návrhu sa už ďalej nezaobera.

42.1. Zo zmenenej žaloby žalobkyne, ktorú súd prvej inštancie pripustil v priebehu konania uznesením č. k. 12C/112/2016-317 z 2. septembra 2019 a o ktorej napokon rozhodol, vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala vydania nasledovného rozsudku: „Súd určuje, že žalobkyňa bola podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „C“ parc. č. 520/537, ostatná plocha o výmere 552 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/535, ostatná plocha o výmere 1133 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/536, ostatná plocha o výmere 503 m², pozemku registra „C“ parc. č. 520/538, ostatná plocha o výmere 957 m², všetko v podiele 1/2, všetko k. ú. L., obec Z., okres Z., ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 18. 08. 2016 Okresného úradu Z., odbor výstavby a bytovej politiky, č. OU-NR-OVBP2-2016/031897-32 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy z 10. 10. 2016, č. 24731/2016/B624-SV/63515/Ho. Súd určuje, že žalobkyňa je podielovým spoluvlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 517/1, orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2, v k. ú. L., obec Z., okres Z.“

42.2. Žalobkyňa sa domáhala určenia vlastníckeho práva do minulosti, teda, že bola spoluvlastníčkou nehnuteľností, ktorá je predmetom žaloby v čase jej vyvlastnenia, pričom formuláciu petitu na určenie, či tu právo je alebo nie je, je potrebné vykonať tak, aby bolo zrejmé, že súd má určiť aktuálny stav (v prítomnom čase). Nie je prípustné určovať práva v minulosti, ak tieto práva zanikli. Platí, že rozsudok určuje (ne)existenciu práva ku dňu jeho vyhlásenia (§ 217 CSP). Súd nemôže vziať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, avšak v čase vyhlásenia rozhodnutia netrvajú. Okrem vyššie uvedeného, že vlastnícke právo nie je možné určiť do minulosti, je potrebné prihliadať na to, že ak sa má určovacou žalobou, resp. určovacím výrokom súdu dosiahnuť zhoda medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, bude naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva daný vždy. Podobne naliehavý právny záujem žalobcu na určení práva je daný vždy, ak zo zápisu vo verejnom registri vyplýva, že tvrdené právo patrí žalovanému. Preukazovanie naliehavého právneho záujmu je preto v týchto prípadoch bezproblémové. Určovacia žaloba môže byť v tomto prípade prostriedkom ochrany porušeného (nielen ohrozeného) práva.

43.1. Naliehavý právny záujem na danom určení v predmetnej veci nemôže byť daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka, ktorý je v súčasnej dobe zapísaný na liste vlastníctva. Žalobkyňa sa tohto určenia ani nedomáhala, pretože žiadala určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Ku dňu vyvlastnenia však žalobkyňa nemohla byť vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, a to s poukazom na existenciu predkupného práva štátu, po uzatvorení zmluvy, ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené). Žalobkyňa tak nikdy nebola a ani nemohla byť zapísaná ako vlastníka predmetnej nehnuteľnosti, t. j. nenadobudla ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo. V tomto smere správne súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/297/2018 zo 7. marca 2019, ktoré je možné na daný skutkový a právny stav aplikovať. V tomto rozhodnutí odvolací k otázke existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení považoval za rozhodujúce tieto závery: a/ vklad do katastra spornej nehnuteľnosti bol na základe protestu prokurátora z 22. októbra 2015 zrušený, toto správne rozhodnutie nebolo súdmi správneho súdnictva zrušené. Dôsledkom zrušenia tohto vkladu bolo obnovenie vlastníckeho práva žalovanej; b/ Okresný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím z 18. augusta 2016 vyvlastnil vlastnícke právo spoločnosti MH Invest, s.r.o., ktorá nadobudla právo spornej nehnuteľnosti originálnym spôsobom; c/ určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti bolo ku dňu vyvlastnenia, teda išlo o deklarovanie vlastníckeho stavu do minulosti. Nešlo o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku; d/ žalobkyňou tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované z dôvodu, že o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníkovi spoločnosti MH Invest, s.r.o.; e/ v danom prípade nejde ani o prípad určovacej žaloby ako prostriedku ochrany už porušeného práva, pretože žalobkyňa touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom (zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností), ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná.

43.2. Odvolací súd z rozhodnutí najvyššieho súdu zistil, že žalobkyňa podala dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 7. marca 2019 sp. zn. 8Co 297/2018, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol uznesením z 27. januára 2021 sp. zn. 1 Cdo36/2020 tak, že dovolanie odmietol a o trovách konania rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

44.1. Z obsahu žaloby a všetkých vyjadrení žalobkyne vyplýva, že žalobu podala len z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok, ktorá bola uložená do úschovy na Okresnom súde Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18U/4/2016. Odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, dospel k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Správne bolo uvedené, že vychádzajúc z charakteru určovacej žaloby môže byť naliehavý právny záujem daný len tam, kde sa nemožno domáhať svojho práva inou žalobou, teda, že určovacia žaloba odstráni stav právnej neistoty, vyrieši postavenie strán sporu s konečnou platnosťou a nevyvolá ďalšie spory. Teda, že predstavuje účinný nástroj ochrany práv žalobcu. Odvolací súd sa s argumentáciou prvoinštančného súdu v tejto časti absolútne stotožňuje a uvedené preto nebude nadbytočne opakovať.

44.2. V prejednávanej veci žalobkyňa pôvodnú žalobu na určenie vlastníckeho práva odôvodňovala neplatnosťou odstúpenia od kúpnej zmluvy žalovanými. Po pripustení zmeny žaloby naliehavý právny záujem odôvodňovala rozhodnutím o vyvlastnení pozemku a jeho nároku na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nemá naliehavý právny záujem na určení, že bola vlastníkom nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia z dôvodu, že nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu, jedná sa o originárne nadobudnutie vlastníckeho práva. Aktuálny evidovaný vlastník nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovaných 1/, 3/, 4/ a 5/. Žalovaní 1/, 3/, 4/ a 5/ mali vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest s.r.o., a MH Invest II s.r.o. Žalobkyni by teda ani v prípade vyhovenia žalobe nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Ak by aj bola žalobkyňa v konaní úspešná, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom postavení sporových strán, vzhľadom na to, že došlo k vyvlastneniu nehnuteľností. Dodal, že žalovaní nie sú ani pasívne legitímovaní, pretože ani v čase vyvlastnenia neboli vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti. Odvolací súd považuje tieto závery súdu prvej inštancie za nepochybné a právne správne. Vzhľadom na to naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení nie je v predmetnom prípade daný, pretože žalobkyňou požadované určenie by nemalo vplyv na zmenu aktuálne zapísaného vlastníka predmetných nehnuteľností, pretože žalobkyňa sa tohto určenia nedomáhala a žiadala určiť vlastnícke právo iba ku dňu vyvlastnenia. Aktuálny evidovaný vlastník predmetnej nehnuteľnosti nadobudol vyvlastnením v zmysle zák. č. 282/2015 Z. z. a nie je právnym nástupcom žalovaných. Petit žaloby sa teda neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva. S ohľadom na zistenú neexistenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení sa správne súd prvej inštancie, ako už odvolací súd uviedol vyššie, nezaoberal meritom veci.

45. Žalobkyňa, ako vyplývalo z obsahu súdneho spisu a samotného konania, odvodzovala svoj právny záujem na danom určení práve rozhodnutím o vyvlastnení pozemkov a uložením náhrady do súdnej úschovy, ktorá nebola vyplatená z dôvodu prebiehajúcich súdnych konaní o vlastníctve pozemkov. Žalobkyňa v odvolaní uviedla, že náhrada za vyvlastnené pozemky bola zložená do úschovy na súde v konaní vedenom pod sp. zn. 18U/4/2016, čo nebolo medzi stranami sporné. Odvolací súd má zo svojej rozhodovacej činnosti vedomosť, že zložiteľ zložil zálohu v prospech konkrétneho príjemcu. Rovnako tak bolo zistené, že z rozhodnutia o vyvlastnení v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o. vyplýva, že za vyvlastnené pozemky patrí spoločnosti MH Invest II, s. r. o. náhrada podľa § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z. z. Odvolací súd poznamenáva, že konanie o úschovách je upravené v siedmej hlave CMP, konania vo veciach notárskych úschov, v ust. § 359 CMP sú upravené súdne úschovy, u ktorých sa postupuje rovnako ako pri notárskych úschovách. V § 335 a nasl. CMP upravuje konanie o námietkach proti vydaniu predmetu notárskej úschovy, zloženej na účely splnenia záväzku. Ide o samostatnú časť konania, v ktorej súd nariaďuje pojednávanie za účelom zistenia oprávnenej osoby na vydanie predmetu úschovy, ak si jej vyplatenie uplatňuje. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa sa môže domáhať nároku na vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok v konaní o úschovách.

46.1. Súd prvej inštancie správne konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu aj v kontexte pripustenej zmeny žaloby, keď sa žalobkyňa domáhala určenia z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnený pozemok, uvádzajúc pritom, že žaloba o plnenie má prednosť pred žalobou o určenie, keďže žalobkyňa predmetnou žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom - zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou naplnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná; žalobný nárok na plnenie by konzumoval aj určovací žalobný nárok, prípadne sa domáhať určenia, komu tvrdená

náhrada za vyvlastnenie patrí. Ani úspech žalobkyne v správnych konaniach by neprinesol zmenu v právnom stave ohľadom predmetnej nehnuteľnosti, keďže vzhľadom na vyvlastnenie by už nebolo možné žalobkyňu zapísať ako vlastníka nehnuteľnosti. Poukazujúc na uvedené boli vyvrátené odvolacie námietky ohľadom vedenia konania na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/261/2016.

46.2. Správne sa okresný súd vypořiadal aj s nedostatkom pasívnej vecnej legitímácie a aplikácie § 228 ods. 2 CSP, na ktoré žalobkyňa vo svojom odvolaní poukazovala. Žalobkyňa sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči subjektu, ktorý nebol evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníka nehnuteľností v čase vyvlastnenia, a preto žalovaní nemôžu byť pasívne legitímovaní. Vo vzťahu k poznámke podľa § 228 ods. 2 CSP uviedol, že táto síce pôsobí aj voči neskorším nadobúdateľom nehnuteľností a prioritne má upozorňovať na to, že v prebiehajúcom konaní môže byť určené vlastnícke právo osoby, ktorá si dala poznámku zapísať a prípadné pozitívne rozhodnutie sa bude vzťahovať aj neskorších vlastníkov, avšak žalobkyňa sa nedomáha zápisu jej osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností, ale len vyplatenia náhrady za pozemok. Poznámka má teda význam len vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností, preto ustanovenie nemožno na danú vec aplikovať. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd vyhodnotil odvolacie argumenty žalobkyne v kontexte aplikácie uvedeného ustanovenia ako nedôvodné, správne rozhodol aj o náhrade trov konania, preto rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku.

47. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovaným 1/ až 5/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože im žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Intervenientovi MH Invest II, s.r.o. na strane žalovaných 1/ až 5/ priznal odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pretože bol v odvolacom konaní plne úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

48.1. Pokiaľ ide o odvolaní namietanú vecnú správnosť uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 29. 01. 2020 č. k. 12C/112/2016-356 o vylúčení časti veci na samostatné konanie - konanie o určenie, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou pozemku registra „E“, parc. č. 517/1 orná pôda o výmere 68 m² v podiele 1/2 v kat. úz. L., obec Z., okres Z. zapísaná na LV č. XXXX, odvolací súd odvolanie žalobkyne podľa § 386 písm. c/ CSP odmietol, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

48.2. O vylúčení veci na samostatné konanie rozhodol súd prvej inštancie správne uznesením, pričom ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, keďže uznesenie o vylúčení veci na samostatné konanie nie je uvedené v taxatívne vypočítaných prípadoch uvedených v ust. § 357 CSP, kde je uvedené, proti ktorým uzneseniam súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie.

49. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).